

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

30. maj 2011 • J.nr.: NMK-34-00023 (tidl. NKN-33-04212) • Ref.: trmas/gom

AFGØRELSE

i sag om Struer Kommunes endelige vedtagelse af kommuneplantillæg 1 med tilhørende VVM-redegørelse og lokalplan 312 for vindmøller ved Quistrup.

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 4¹.

Natur- og Miljøklagenævnet kan ikke give medhold i klagen over Struer Kommunes afgørelse af 27. april 2010 om endelig vedtagelse af kommuneplantillæg 1 med tilhørende VVM-redegørelse og lokalplan 312 for vindmøller ved Quistrup.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. planlovens § 62, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009 med senere ændringer

² Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Klagerne har især anført, at kommunens beslutning er taget på et utilstrækkeligt grundlag. Projektet skal således afvises af følgende grunde:

- Planlovens § 5b, 1. pkt. er ikke overholdt. Det eneste der er anført i lokalplanen er, at anlægget er placeret kystnært for at opnå gode vindforhold, og der er dermed kun anført en funktionel begrundelse. Ifølge VVM-redegørelsen har vinden altid et væsentligt højere energiindhold langs kysten end 5-10 kilometer inde på land. Denne begrundelse holder efter klagernes opfattelse ikke, idet kysten er nordvendt, og det kun sjældent blæser fra nord i Danmark.
- Projektet er både kystnært og bynært, hvorfor det er specielt vigtigt at holde § 5b i hævd.
- Naturklagenævnet har tidligere på baggrund af planlovens § 35, stk. 1 afvist en gyllebeholder i samme område, og 135 meter høje vindmøller vil i endnu højere grad påføre naboer urimelige gener.
- Visualiseringerne i VVM-redegørelsen er manipulerende, idet de fremstår som "forskønnelse" af de synspåvirkninger vindmøllerne qua deres beliggenhed højt i landskabet vil have på egnen. Naturklagenævnet har i 2006 i en lignende sag om vindmøller i samme område givet klagerne medhold i, at visualiseringerne i VVM-redegørelsen var fejlagtige/manipulerende.
- Støjpåvirkningen ligger betænkeligt tæt på grænseværdierne.
- Der er mangler i VVM-redegørelsen, idet der ikke gøres tilstrækkeligt rede for, at der i området sydøst for Struer er tre fredsskove, hvor der er en bestand af flagermus og rovfugle.
- Der mangler godkendelser fra bl.a. Kulturarvstyrelsen.

Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet. Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet³.

Sagens oplysninger

Struer Kommune har den 27. april 2010 endeligt vedtaget kommuneplantillæg nr. 1 med tilhørende VVM-redegørelse og lokalplan nr. 312 for vindmøller ved Quistrup.

Der er i redegørelsen opstillet to mulige vindmølle typer. Projektet omhandler således enten 3 møller med en navhøjde på 80 meter og en rotordiameter på 107 m eller 3 møller med en navhøjde på 80 meter og en rotordiameter på 101 meter. Møllerne vil få en totalhøjde på enten 133,5 eller 130,5 meter.

Kommuneplantillæg nr. 1 fastlægger, at der i planområdet (område 4 V 2) kan rejses maksimalt 3 vindmøller med en minimum totalhøjde på 107 m og en maksimum totalhøjde på 135 m. Vindmøllerne skal stå på en ret linje med cirka lige stor afstand. Med kommuneplantillægget foretages en justering af afgrænsningen af området, og der fastlægges støjkonsekvenszoner omkring møllerne. Herudover er der tale om en videreførelse af de rammebestemmelser, der fremgår af området i Struer Kommuneplan 2009-2020.

Det følger af lokalplanens redegørelse, at området ligger ca. 1,5 km sydøst for Struer og 1,5 km nordvest for Hjerm. Møllerne vil stå sydøst for Quistrups bygninger i en række fra nordvest mod sydøst. Området ligger i landzone og omfatter et areal på ca. 9,3 ha. Området anvendes i dag til

³ Jf. lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love samt lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010

landbrug. Lokalplanen erstatter landzonetilladelser. Øst for området ligger den fredede gravhøj Riishøj. Beskyttelseslinjen omkring gravhøjen ligger indenfor lokalplanområdet. Planlægningen har som udgangspunkt at ingen veje eller møller vil blive anlagt indenfor beskyttelseslinjen for gravhøjen. Der ligger endnu en fredet gravhøj sydvest for lokalplanområdet. Syd og øst for lokalplanområdet ligger et beskyttet dige. Det følger af redegørelsen, at det kræver en tilladelse fra Struer Kommune at ændre på diget. Der er tre kirker inden for knap 4 km fra vindmøllerne.

Vedrørende kystnærhedszonen følger det af lokalplanens redegørelse, at:

"Lokalplanområdet ligger i kystnærhedszonen. Placering af anlæg i kystnærhedszonen kræver blandt andet, at anlæggets visuelle påvirkning af kystlandskabet bliver nærmere vurderet, blandt andet gennem visualisering.

Anlægget er visualiseret i lokalplanen og grundigt visualiseret i VVM-redegørelse og miljørapport. Der er visualiseret fra Livbjerggård Strand, Handbjerg Strand, Ejsingholm og Kleppen samt Venø.

Endvidere må der inden for kystnærhedszonen kun planlægges for anlæg, hvis der er en særlig planlægningsmæssig begrundelse for kystnær lokalisering. Anlægget er placeret kystnært for at opnå gode vindforhold. Der er redegjort for påvirkningen af kystlandskabet i VVM-redegørelse og miljørapport. Der er heri ikke fundet en så væsentlig uheldig påvirkning af kystlandskabet, at det står til hinder for opførelsen af vindmølleparken. Anlægget hindrer ikke offentlighedens adgang til kystområderne."

VVM-redegørelsen for projektet indeholder følgende hovedpunkter: Indledning, Ikke-teknisk resumé, Beskrivelse af anlægget, Landskabelige forhold, Miljøkonsekvenser ved naboer, Øvrige miljøkonsekvenser, Andre forhold, Sundhed og overvågning samt Henvisninger.

Visualisering

Redegørelsens afsnit om landskabelige forhold indeholder underafsnit 4.3 om visuelle forhold samt 4.4 om visualisering.

Af billedvisualiseringen fremgår, at der er anvendt fotopunkter fra de steder hvor folk færdes, hvor de bor, tilbringer fritiden samt udvalgte udsigtspunkter. Der er i redegørelsens kapitel 4.4 udarbejdet visualiseringer i form af fotos fra 22 forskellige fotopunkter i nærzonen (0-3,8 km), mellemzonen (3,8-10 km) og fjernzonen (over 10 km). Hertil kommer kortbilag og tekstmæssige beskrivelser af området.

Der er i afsnit 4.2 om kulturlandskabet og rekreative forhold et underafsnit om kirker, herunder Gimsing Kirke. Det følger heraf, at det ikke har været muligt at finde punkter, hvor møllerne vil blive oplevet foran eller bagved kirken. Der er udarbejdet en visualisering fra kirkegården, hvor man fra den sydlige og vestlige del tydeligt vil se vindmøllerne.

Støj

På baggrund af reglerne i vindmøllestøjbekendtgørelsen⁴ er der foretaget en beregning af støjpåvirkningen af naboejendomme til projektområdet. Heraf fremgår, at for alle naboer i det åbne land ligger støjen mindst 0,6 dB(A) under grænseværdien ved 6 m/s og mindst 1,4 dB(A) under grænseværdien ved 8 m/s. Det følger endvidere, at alle naboboliger i det åbne land og alle boliger i de tre omkringliggende boligområder vil få en beregnet støjbelastning fra vindmøllen, der ligger under lovkravenes maksimum.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1518 af 14. december 2006 om støj fra vindmøller.

Naturmæssige forhold

Redegørelsens afsnit om øvrige miljøkonsekvenser indeholder underafsnit 6.3 om naturbeskyttelse. Følgende er oplyst i afsnittet:

"Internationale beskyttelsesinteresser

Projektområdet ligger ca. fem km. syd for Venø og Venø Sund, som udgør EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 40 og Habitatområde nr. 55. Udpegningsgrundlaget som fuglebeskyttelsesområde skyldes forekomsten af klyde, dværgterne, lysbuget knortegås, hvinand samt toppet skallesluger og stor skallesluger. Ingen af disse arter bliver berørt af vindmølleprojektet, alene fordi afstanden er stor. Som habitatområde er området udpeget pga. forekomst af stavsild og spættet sæl samt diverse strandengsnaturtyper. Det er indlysende, at heller ikke disse berøres af projektet. Områderne, naturtyperne og udpegningsarterne vil derfor ikke blive behandlet yderligere her.

Beskrivelse af mølleområdet

Området er et bakket morænelandskab, som anvendes til planteavl af landbruget. Der er mange levende hegn, småskove, småbeplantninger samt en række vandhuller i landskabet.

Møllerne placeres på landbrugsarealer, hvor der i dag dyrkes korn, rajgræs samt vinterraps. I området er etableret „vildtstriber“ á cirka fire meters bredde, hvor der er sået forskellige frøblandinger. For tiden er der etableret tre sådanne striber. Striberne flyttes løbende som led i sædskiftet.

Fugle i området

De allernærmeste arealer tæt omkring mølleplaceringen er ikke kendt for at indeholde specielle fugleinteresser. Men området er omgivet af en række mindre lokaliteter, som er optaget på Dansk Ornitologisk Forenings lokalitetsliste: Quistrup Mølle (Lok. 671200, 30 arter), Quistrup Skov (Lok. 671210, 47 arter), Volstrup skov (Lok. 671040, 39 arter) og Nørskov vig (Lok. 671010, 64 arter). Ingen af disse huser dog arter, som kunne tænkes at blive påvirket negativt af vindmøllerne.

Projektområdet og de nærmeste omgivelser blev besøgt den 28. juni 2006 og igen den 8. oktober 2009. I 2006 blev der registreret følgende arter: Sanglærke (mange), solsort 1, tornirisk 3, tornsanger 3, bogfinke 2, vibe 1, musvåge 1, tårnfalk 1, sølvvåge en del. I 2009 blev følgende dyr og fugle registreret: Rådyr 3, sølvvåge > 20, tårnfalk 1, solsort 2, gulspurv > 7, grønirisk 2, sangdrossel 2, agerhøne 5, dobbelt bekkasin 2, engpiber > 30, blåmejse 1, ringdue 3, gråkrage 3.

De fleste af småfuglene formodes at yngle i hegn og krat i området. Rovfuglene i plantager og skove i nærheden. Mølleområdet har således et begrænset fugleliv, som er typisk for det dyrkede agerland.

Andre dyr

I henhold til EF-habitatdirektivets artikel 12 må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge bilag IV-arters yngle- eller rasteområder. Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i eller omkring Struer Kommune. Vindmøllernes betydning er vurderet for de internationalt beskyttede arter i og omkring projektområdet. Vurderingen er foretaget dels på baggrund af Faglig Rapport fra DMU, dels på baggrund af det tidligere Ringkjøbing Amts undersøgelser af padder og krybdyr og amtets tilsyn med vandløbenes miljøtilstand samt kommunens egne observationer og tilsyn.

Følgende arter kan tænkes at forekomme i Struer Kommune:

- odder,
- birkemus,
- småflagermus,
- stor vandsalamander,
- spidssnudet frø,
- strandtudse,
- markfirben,

Odder (*Lutra lutra*) er registreret i tilknytning til Hummelrose Å ca. 1,5 km. øst for projektområdet og i Kvistrup Møllebæk ca. 1 km vest for projektområdet. Arten, der er nataktiv, påvirkes næppe af projektet.

Birkemus (*Sicista betulina*) er sjælden i Danmark. Den findes blandt andet i det nordvestlige Jylland omkring Limfjorden. Den er registreret i Thy og omkring Lemvig. Artens udbredelse i Danmark er meget dårlig kendt, men det må på det foreliggende materiale fra DMU om udbredelse og levevis antages, at arten ikke findes i projektområdet.

Småflagermus dækker over flere arter.

Vandflagermus har vinterkvarter i kalkgruberne øst for Hjerm Kirke ca. tre km syd for projektområdet. De søger føde blandt andet over søer og damme, der gerne skal være større end ½ ha. Sådanne er der ikke i nærheden af projektområdet.

Sydflagermus er en af de almindeligste flagermusearter. Den er knyttet til mennesker og dens kolonier findes kun i huse.

Jagthabitater er kulturlandskab med spredte skove, parker og åbne marker. Den kan tænkes at forekomme i området, men i projektet indgår hverken fjernelse af bygninger eller træer, og arten påvirkes næppe af projektet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) forekommer meget sporadisk i store dele af Vestjylland eller er helt fraværende.

Arten yngler i rene, ikke-eutrofierede, solbeskinnede vandhuller uden fisk. Den synes at foretrække vandhuller på lerbund.

Den er registreret i et vandhul ca. 500 m nord for projektområdet, og der er således potentiale til udbredelse af arten til vandhullerne i den sydlige del af projektområdet. Projektet berører ikke de omtalte vandhuller, og arten påvirkes næppe af projektet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i stort set hele Danmark. Den yngler ved solbeskinnede, lavvandede vandhuller.

Uden for yngletiden opholder den sig primært i enge og moser. Den kan tænkes at forekomme i tilknytning til vandhullerne i området, men er ikke registreret i området. Den påvirkes næppe af projektet.

Strandtude (*Bufo calamita*) er ikke registreret i området. Det vurderes ud fra artens krav til yngle- og levested, at der i projektområdet ikke er egnede steder for arten.

Markfirben (*Lacerta agilis*) er udbredt over det meste af Danmark. Den lever på tørre, solåbne lokaliteter som sandede bakkeområder, heder, overdrev, sten- og jorddiger, jernbaneskråninger, grusgrave m.m. På den baggrund vurderes det, at arten med overvejende sandsynlighed ikke findes i projektområdet.

Samlet vurderes det, at ingen bilag IV-arter vil blive negativt påvirkede af projektet."

Der er meddelt VVM-tilladelse den 11. maj 2010. Tilladelsen er ikke påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet. Det fremgår af ansøgningen til tilladelsen, at der ønskes opstillet en vindmølletype, der har en effekt der er midt imellem de i redegørelsen nævnte møller. Vindmøllerne er størrelsesmæssigt identiske med den type der har en rotordiameter på 101. Møllerne er således maksimalt 130,5 meter i totalhøjde.

Bemærkninger til sagen

Struer Kommune har indledningsvist gennemgået sagsforløbet for vindmøller ved Quistrup.

Kommunen har til det af klager anførte om planlovens § 5b navnlig anført, at det fremgår af retningslinjerne i kommuneplan 2009-2020, at "der i kystnærhedszonen som udgangspunkt kun må etableres ny bebyggelse og anlæg, som er afhængig af kystnær placering. Byggeri og anlæg i kystnærhedszonen kan således kun ske, når der er en særlig planlægningsmæssig begrundelse for kystnær placering. Dette gælder f.eks. ved vindmøller, byudvikling i kystnære byer, ferie- og fritidsbebyggelse ved bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelse samt anlæg til opretholdelse eller forbedring af offentlighedens adgang til kysten". Det fremgår dermed af kommuneplanen, at der med en planlægningsmæssig begrundelse kan planlægges for vindmøller i kystnærhedszonen. Kommunen henviser endvidere til lokalplanens planlægningsmæssige begrundelse for vindmøllerne ved Qvistrup.

Vedrørende vindressourcer har kommunen anført, at vindressourcekortet viser, at der er gode vindressourcer i Struer Kommune, der bør udnyttes til opstilling af vindmøller. Vindmøller er ikke afhængige af kystnærhed, men kort over vindressourcer i Danmark illustrerer tydeligt, at de største vindressourcer er tilstede ved de vestvendte dele af landområderne i Danmark. For at udnytte vindres-

sourcerne optimalt, vil de vindrige landområder derfor skulle afsøges for mulige opstillingsområder både inden for og uden for kystnærhedszonen. Ifølge kommunen er det undersøgt hvor i kommunen, der er mulighed for at opstille vindmøller. Spredt bebyggelse i det åbne land forhindrer opstilling af vindmøller på lokaliteter, der for udenforstående kan fremstå som oplagte. Vindressourcekortet i redegørelsen viser, at der er gode vindforhold ved Quistrup. Vinden aftager jo større afstanden bliver til Limfjorden. Det afgørende er ikke om det blæser ind fra nord, men om der er gode vindforhold i området.

Herudover har kommunen især anført, at der er færre beboelser i nærområdet omkring Quistrup end ved Ausumgård, samt at kystnærhedszonen er en planlægningszone, og at det i vurderingen af denne sag er indgået, at udbygningen af vindmølleenergien har national interesse, samt at det er af national interesse, at møllerne placeres der, hvor vinden kan udnyttes bedst muligt.

Vedrørende de anførte klagepunkter om visualiseringerne har kommunen især anført, at alle visualiseringer i redegørelsen er udført i programmet Windpro 2.6(2), og at fotopunkterne er fastlagt ved måling af GPS-koordinator. Ved en besigtigelse af tidligere opstillede møller har kommunen endvidere konstateret, at visualiseringerne for de pågældende møller, der er udarbejdet af samme konsulent som ved nærværende projekt, giver et realistisk indtryk af vindmøllernes påvirkning af landskabet, og at møllernes størrelse og placering er meget lig virkeligheden. På denne baggrund er det kommunens indtryk, at konsulenten udfører et godt og reelt arbejde, og det er på ingen måde kommunens indtryk, at der skulle være hverken intentioner om eller forsøg på at lave visualiseringerne så møllerne fremstår mindre eller "forskønnede" i forhold til, hvordan de vil tage sig ud i virkeligheden. Kommunen henviser endvidere til Naturklagenævnets afgørelse af 27. juni 2007, hvor nævnet medgav, at en af visualiseringerne i VVM-redegørelsen tilsyneladende ikke viste møllerne på den linje som var beskrevet på det tilhørende kortbilag, men at visualiseringerne gav et rimeligt dækkende indtryk af de positive og negative konsekvenser af det samlede projekt.

For så vidt angår klagepunktet om støj henviser kommunen til, at det i redegørelsens afsnit om støj fremgår, at støjen vil ligge under grænseværdierne. Kommunen henviser endvidere til, at der i lokalplanen er stillet betingelser om, at dokumentation for at støjgrænserne kan overholdes, skal indsendes til kommunen inden opstilling og ibrugtagning. Herudover er der i VVM-tilladelsen stillet krav om, at der ved anmeldelse af møllerne skal vedlægges dokumentation for at støjgrænserne i vindmøllestøjbekendtgørelsen kan overholdes for hele møllegruppen. Der skal desuden iværksættes støjmålinger og beregninger som sikrer, at bekendtgørelsens støjgrænser ikke overskrides, når møllerne er oprejst. Hvis de ikke kan overholdes, skal der foretages støjdæmpning, og hvis denne ikke kan foretages, skal driften indstilles. Støjmålinger kan kræves genoptaget én gang årligt.

Vedrørende klagepunktet om de naturmæssige forhold, herunder i forhold til rovfugle og flagermus har kommunen overordnet set henvist til kapital 6 i redegørelsen. Kommunen tilføjer for så vidt angår rovfugle, at en biolog den 28. juni 2006 og den 8. oktober 2008 har foretaget besigtigelser, hvor der er observeret nogle få rovfugle, hvilket er behandlet i redegørelsen. For så vidt angår flagermus har kommunen for at underbygge konklusionerne i redegørelsen i forbindelse med kommentering af de indkomne høringsvar bedt om en udtalelse om projektets indvirkning på flagermus. Udtalelsen er udarbejdet af en af medforfatterne til beskrivelser af flagermus i Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, Århus Universitet. Udtalelsen konkluderer, at lokalplanforslaget ikke vil medføre nogen negativ effekt for flagermus. I konklusionen forklares det, at Vestjylland i flagermussammenhæng er et "udkantsområde", og der forekommer

kun ganske få arter af flagermus. Hertil kommer, at lokalplanområdet ikke indeholder yngle- eller rasteområder for flagermus og generelt ikke er attraktivt som fourageringsområde. Situationer, hvor flagermus møder vindmøller med konflikter til følge, vil derfor være højst usædvanlige eller af teoretisk art. På denne baggrund vurderer kommunen, at projektet ikke vil få negativ indvirkning på bestanden af flagermus og rovfugle i området.

Endeligt anfører kommunen i forhold til klagepunktet om manglende godkendelser, at der ikke vil blive jævnet vandhuller i forbindelse med projektet. Disse er beskyttet af § 3 og vil ikke blive berørt af adgangsveje. I forhold til det beskyttede jorddige kræver det en dispensation fra kommunen til anlæggelse af en markvej til projektet. I forbindelse med byggetilladelsen til projektet vil der blive givet dispensation til at gennembryde diget. Det vil blive stillet som vilkår, at digegennembrud for den vej, der nedlægges og et andet gennembrud i samme dige skal reetableres, hvilket også fremgår af redegørelsen. Denne afgørelse vil blive sendt til Kulturarvstyrelsen. Planforslagene har endvidere været i høring hos statslige instanser gennem plansystemDK, og det er skrevet ind i planerne hvilke tilladelser/dispensationer, der er nødvendige for gennemførelse af projektet.

Bygherre har til sagen hovedsagligt gjort gældende, at denne er enig i kommunens bemærkninger. Bygherre tilføjer, at opstillingen af møllerne indgår i en overordnet og nøje analyseret vindmølleplanlægning, hvor kommunen under hensyntagen til beboelser, landskabelige forhold og øvrige interesser i det åbne land har fundet, at området kan indgå ved kommunens opfyldelse af sin pligt til placering af fremtidige store vindmøller. Området udmærker sig endvidere ved at have gode vindforhold, hvilket medfører at den funktionelle begrundelse for anlægget også er til stede. Bygherre henviser til en lignende sag hos Naturklagenævnet (NKN-33-02197) samt Naturklagenævnets afgørelse af 27. juni 2007 i NKN-33-01010, hvor nævnet godkendte det dengang planlagte projekt, som omfattede 15 meter højere møller, der skulle stå 400 m tættere på kysten.

Klagerne har til kommunens bemærkninger hovedsagligt fastholdt deres klagepunkter og har indledningsvist anført deres synspunkter om planernes forhistorie i amtet og kommunen, herunder at amtet og kommunen tilbage i 2006 ændrede deres opfattelse af områdets anvendelighed til opstilling af vindmøller. Klagerne har endvidere især tilføjet, at skovene omkring området er tilvandringsområde for rovfugle og flagermus. Klager spørger desuden til om der er givet tilladelse til placering af møllerne fra relevante myndigheder i forhold til Gimsing Kirke og Kirkegård og de i nærheden opførte højspændingsmaster. En anden af klagerne har især fastholdt klagepunkterne over kommunens bemærkninger og redegørelsens oplysninger om vindforholdene i området.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 4, kan der klages til Natur- og Miljøklagenævnet over retlige spørgsmål i forbindelse med kommunernes afgørelser efter planloven og de i medfør af loven fastsatte forskrifter, herunder reglerne i VVM-bekendtgørelsen.

Det er et retligt spørgsmål, om Struer Kommune har overholdt VVM-bekendtgørelsens bestemmelser, herunder om mindstekravene til en VVM-redegørelse er opfyldt.

Natur- og Miljøklagenævnet kan ikke tage stilling til, om afgørelsen om at opstille vindmøllerne er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til omboendes interesser – lige som nævnet ikke har mulighed for at påbyde ansøger eller kommunerne at udarbejde en planlægning med et andet indhold for opstilling og udformning af vindmølleprojektet.

Der er anført en række synspunkter i klagerne om hensigtsmæssigheden af og baggrunden for amtets og kommunens ændrede holdning til amtets tidligere regionplanlægning. Disse emner i klagerne må anses som skønsmæssige, og ikke omfattet af den retlige prøvelse, Natur- og Miljøklagenævnet kan foretage i forbindelse med planvedtagelserne.

Der er desuden anført en række spørgsmål om der er meddelt de fornødne tilladelser fra relevante myndigheder. Disse spørgsmål udgør tilsynsspørgsmål som kommunen som myndighed i første omgang skal tage stilling til, herunder med eventuel klagevejledning.

Planlægningens forhold til planlovens § 5b

Ifølge planlovens § 5a, stk. 1, skal landets kystområder søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængig af kystnærhed. Efter lovens § 5b, stk. 1, nr. 1, gælder, at der for planlægningen i kystnærhedszonen kun må inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

Af motiverne til loven fremgår som eksempel på en funktionel begrundelse bl.a.: "Anlæg som har behov for kystnær placering af hensyn til søværts transport, udøvelse af fiskerierhvervet, kølevand, vindforhold o.lign." Det fremgår ligeledes, at vindforhold er en funktionel begrundelse, og der kan derfor opstilles vindmøller i kystnærhedszonen. Det bemærkes, at placering af vindmøller i kystområderne bør koncentreres i klynger og parker.

Efter det tidligere Naturklagenævns praksis udgør bl.a. vindressourcerne en sådan planlægningsmæssig og funktionel begrundelse. Nævnet finder, at planlægningen for vindmøllerne ved Quistrup opfylder planlovens krav til en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse for nye anlæg i kystnærhedszonen.

Der er her lagt vægt på, at der efter det oplyste er gode vindforhold i området.

VVM-redegørelsen

Det fremgår af planlovens § 11g, at enkeltanlæg, der må antages at påvirke miljøet væsentligt, ikke må påbegyndes, før der er tilvejebragt retningslinjer i kommuneplanen om beliggenheden og udformningen af anlægget med tilhørende redegørelse (VVM-redegørelse). De nærmere regler om hvilke anlæg, der er omfattet af VVM-pligten, fremgår af VVM-bekendtgørelsen. VVM-pligt udløses ifølge VVM-bekendtgørelsens § 3, stk. 1, ved nyanlæg og væsentlige ændringer af bestående anlæg, der kan sidestilles med nyanlæg, hvis anlægget er nævnt i bekendtgørelsens bilag 1.

Projektet er omfattet af bilag 1, punkt 38 "Vindmøller over 80 m totalhøjde eller grupper af vindmøller med flere end 3 møller".

Efter VVM-bekendtgørelsens § 7, stk. 1, skal en VVM-redegørelse påvise, vurdere og beskrive et anlægs direkte og indirekte virkninger på følgende faktorer: 1) mennesker, fauna og flora, 2) jordbund, vand, luft, klima og landskab, 3) materielle goder og kulturarv, og 4) samspillet mellem disse faktorer. Redegørelsen skal ifølge § 7, stk. 2, indeholde de oplysninger, som er nævnt i bilag 4. Disse oplysninger er i hovedtræk følgende:

- En beskrivelse af det påtænkte anlægs fysiske udformning og karakteristika samt arealanvendelsesbehovet under bygnings- og driftsfaserne, herunder angivelse af anlægget på kortbilag i relevante målestoksforhold. En beskrivelse af

de væsentlige karakteristika for produktionsprocesserne, f. eks. type og mængde af de anvendte materialer, herunder om der indgår risikofyldte produktionsprocesser eller andre miljøbelastende forhold. Et skøn efter type og mængde over forventede reststoffer og emissioner (vand-, luft- og jordbundsforurening, støj, vibrationer, lys, varme, stråling osv.) i forbindelse med driften af det foreslåede projekt.

- En oversigt over de væsentligste alternativer, som bygherren har undersøgt, og oplysninger om de vigtigste grunde til dennes valg af alternativ under hensyn til virkningerne på miljøet. Endvidere en oversigt over de væsentligste alternativer og alternative placeringer, som herudover har været undersøgt, en beskrivelse af konsekvenserne af, at anlægget ikke gennemføres (0-alternativet), samt oplysninger om de vigtigste grunde til planmyndighedens valg af alternativ under hensyn til virkningerne på miljøet.
- En beskrivelse af de omgivelser, som i væsentlig grad kan blive berørt af det ønskede anlæg, herunder navnlig virkningerne på befolkning, fauna, flora, jord, vand, luft, klimatiske forhold, omfanget af transport, materielle goder, herunder den arkitektoniske og arkæologiske kulturarv, landskabet, offentlighedens adgang hertil og den indbyrdes sammenhæng mellem ovennævnte faktorer samt en beskrivelse af de som en mulig følge af miljøpåvirkningerne afledte socioøkonomiske forhold.
- En beskrivelse af anlæggets såvel kortsigtede som langsigtede virkninger på miljøet, som følge af påvirkning af overflade- og grundvandssystemer, luftforurening, støjbelastning, anvendelsen af naturlige råstoffer, emission af forurenende stoffer, andre genevirkninger, bortskaffelsen af affald samt en beskrivelse af, hvilke metoder der er anvendt til forudberegningen af virkningerne på miljøet.
- En beskrivelse af de foranstaltninger, der tænkes anvendt med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere de skadelige virkninger på miljøet.
- Et ikke-teknisk resumé på grundlag af ovennævnte oplysninger.
- En oversigt over eventuelle mangler ved oplysningerne og vurderingen af miljøpåvirkningerne.

Visualiseringer

VVM-bekendtgørelsen og miljøvurderingsloven fastsætter ikke et egentligt krav om visualisering. Efter VVM-bekendtgørelsen kræves der en beskrivelse af det påtænkte anlæg, herunder en beskrivelse af anlæggets fysiske udformning og karakteristika med angivelse på kortbilag i relevante måleforhold. Selvom der ikke er et lovkrav om visualisering, bliver visualisering ofte brugt i forbindelse med VVM-redegørelser.

En visualisering kan beskrives som en afbildning af et påtænkt anlæg, der skal skabe overblik, forståelse og – så realistisk som muligt – oplevelse af anlæggets påvirkning af omgivelserne. Visualisering er et nyttigt værktøj til at give beslutningstagere og borgere oplysning om, hvordan man må forestille sig at projektet vil se ud. Selvom der ikke er et lovkrav om visualisering, ligger det fast, at såfremt der faktisk foretages en visualisering i forbindelse med en VVM-redegørelse, skal den være korrekt. De faktiske oplysninger, herunder visualiseringen, skal gøre det muligt for deltagerne i planproceduren at danne sig en selvstændig mening om projektets påvirkning af omgivelserne. Planmyndighedens/bygherrens visualisering skal være gennemarbejdet og så vidt muligt rensset for fejlkilder. Endvidere bør eventuelle usikkerheder og unøjagtigheder ved visualiseringen oplyses i forbindelse med visualiseringen.

Natur- og Miljøklagenævnet finder, at visualiseringerne i redegørelsen giver et rimeligt dækkende indtryk af både de positive og negative konsekvenser af det samlede vindmølleprojekt – og dermed et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for kommunalbestyrelsen og offentligheden i forhold til påvirkningen af navnlig de landskabelige forhold, men også andre miljøpåvirkninger. Nævnet har ikke fundet grundlag for, at der skulle have været manipuleret med visualiseringerne.

Støj

Det følger af redegørelsen, at der på baggrund af reglerne i vindmøllestøjbekendtgørelsen er foretaget en beregning af støjpåvirkningen af naboejendomme til projektområdet. Heraf fremgår, at for alle naboer i det åbne land ligger støjen mindst 0,6 dB(A) under grænseværdien ved 6 m/s og mindst 1,4 dB(A) under grænseværdien ved 8 m/s. Det følger endvidere, at alle naboboliger i det åbne land og alle boliger i de tre omkringliggende boligområder vil få en beregnet støjbelastning fra vindmøllen, der ligger under lovkravenes maksimum.

Kommunen har forudsat, at vindmølleprojektet indrettes og udføres, således at bekendtgørelsens bestemmelser om støj overholdes. Dette er endvidere fastsat som vilkår i VVM-tilladelsen. Natur- og Miljøklagenævnet finder, at de påklagede afgørelser og redegørelsen i tilstrækkeligt omfang har redegjort for forholdet til bekendtgørelsen.

Habitatbekendtgørelsen⁵

Habitatdirektivet er implementeret i bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1, skal der i redegørelsen til planforslag, som enten i sig selv eller i forbindelse med andre planer kan påvirke et natura 2000-område væsentligt, indgå en vurdering af forslagets virkninger under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger. Det følger af § 6, stk. 2, at en plan ikke kan vedtages, såfremt vurderingen viser, at planen kan skade et natura 2000-område.

Af bekendtgørelsens § 11, stk. 2, fremgår, at planforslag ikke kan vedtages, hvis gennemførelse af planen har virkning som i bekendtgørelsens § 11, stk. 1, om visse beskyttede arter. Af stk. 1 fremgår, at der ved administrationen ikke kan gives tilladelser m.v., hvis denne kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget på habitatbilagets bilag IV, litra a eller ødelægge de plantearter, som er optaget på samme bilag, litra b. Vurderingen heraf skal fremgå af redegørelsen til planforslaget, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 3.

Reglerne fortolkes på baggrund af EF-domstolens afgørelse i sag C-127/02 af 7. september 2004 (hjertermuslingedommen) således, at myndigheden skal foretage en screening af, om det kan udelukkes, at projektet kan påvirke den udpegede lokalitets gunstige bevaringsstatus væsentligt. Hvis en sådan påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der, såfremt projektet ønskes fremmet, udarbejdes en konsekvensvurdering.

I nærværende sag ligger projektområdet ca. fem km. syd for Venø og Venø Sund, som udgør EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 40 og Habitatområde nr. 55.

Redegørelsens afsnit om naturmæssige forhold indeholder underafsnit om internationale beskyttelsesinteresser, beskrivelse af mølleområdet, fugle i området og andre dyr.

På baggrund af denne gennemgang har kommunen i redegørelsen vurderet, at mølleområdet har et begrænset fugleliv, som er typisk for det dyrkede agerland, og at ingen bilag IV-arter vil blive negativt påvirkede af projektet.

⁵ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Herudover har kommunen anmodet om en udtalelse om projektets indvirkning på flagermus.

Natur- og Miljøklagenævnet har på baggrund af det i redegørelsen anførte og den efterfølgende udtalelse ikke fundet, at beskrivelsen af rovfugleliv og flagermus i og omkring mølleområdet er mangelfuld, og Natur- og Miljøklagenævnet har ikke fundet grundlag for at underkende den faglige vurdering af vindmøllernes påvirkning af området, som fremgår af VVM-redegørelsen.

Påvirkning af gravhøje

Det følger af plangrundlaget og VVM-redegørelsen, at ingen veje eller møller vil blive anlagt inden for beskyttelseslinjen for gravhøjen. Der ligger endnu en fredet gravhøj sydvest for lokalplanområdet, som heller ikke bliver berørt af projektet.

Syd og øst for lokalplanområdet ligger et beskyttet dige. Det følger af redegørelsen, at det kræver en tilladelse fra Struer Kommune at ændre på diget.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke, at redegørelsen er mangelfuld i forhold til projektets påvirkning af gravhøje og diger.

Sammenfattende

Natur- og Miljøklagenævnet kan ikke give klager medhold i de anførte klagepunkter.

Natur- og Miljøklagenævnet kan således ikke give klager medhold og Struer Kommunes afgørelse af 27. april 2010 om endelig vedtagelse af kommuneplantillæg 1 med tilhørende VVM-redegørelse og lokalplan 312 for vindmøller ved Quistrup står således ved magt.

Gorm Møller
Ankechef

/

Trine Søndstrup Randløv
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Struer Kommune, struer@struer.dk

Janus Skak Olufsen; janus@olufsen.dk

og pr. brev til:

Regitze Ægidius, Sofienlundvej 14, 7560 Struer